

გაზეთის ფასი

გაზეთი: ერთი წლით — ექვსი მან., ნახევარი წლით — სამი მან., სამი თვით — ერთი მან. და ხუთმეტი მუხრი, ერთი თვით — სამი აბანი.

წერილები ამ აღრესით უნდა გამოგზავნონ: ВЪ Типографіи, къ редакціи газеты „ПРОСВЕДѢНІЕ“.

ხელის-მოწერა

თფილისში: მანეთის „ღროების“ კანტორაში მჭათასში: ანტ. ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში.

მანეთი შემდეგი ადრესით უნდა დაიბაროს: ВЪ Типографіи, къ конторѣ газеты „ПРОСВЕДѢНІЕ“.

რედაქცია: ძველი ინსტიტუტის ქუჩაზედ; სოლომონ შირიშანიძის სახლში.

კანტორა: ივანეთის ბიბლიოთეკაში, სასახლის მედინაზე, შაბურაძის სახლში.

შ ი ნ ი ა რ ს ი:

საკართველი: არც მველში, არც ახალში — წერილი ამებში — რედაქციისაგან — წერილი რედაქტორთან — „ღროების“ კორიკე-სპონდენტთა: სვირიტაძე — უცხო ქვეყნებში: სფრანგეთი — არც ერთი — თფილისის აზნა-ფობის საადგილ-მამული ბანკის წესდება.

საკართველო

არც ძველში, არც ახალში.

საუბედუროთ დღეს ჩვენ ბევრში არ ვწუვიართ — არც ახალს ცხოვრებას და არც ძველს; მრავალი, რაც კარგი იყო ჩვენს ძველს ცხოვრებაში გვიყრწყდება...

მაგრამ განმარტოთ ორიოდ სიტყვით, თუ რომელ ძველსა და ახალს ცხოვრებაზე ვლაპარაკობთ ჩვენ.

საკართველოს ერს კარგათ ესმოდა, რა ძლიერებასაც შეადგენდა მისი ერთობა. ეს ხალხი ნიადგ ბრძოლამ, თავის სამშობლოს დიდებისთვის, გამოსცადა საზოგადოებრივ საქმეებში, და ამისთვის არის რომ ყოველს ქართველის ტომის მოქმედებას, საქციელს დარბაისლობის ნიშანი ასეია.

ბედით, თუ გენებათ, ჩვენი საზოგადო შექცევები და დროს-გატარებანი: რომელ ხალხში ნახათ უკეთესს გამაზნებებელს და რანდელ შეკრებილებს, როგორც ჩვენშია ბურთი, ჯირითი, ყბახი, ქაღობა, ქრივი, მარულა და ბევრი კიდევ სხვა ამ გვიარ ნაციონალური თამაშობანი საკვირვლად ამაღლებენ კაცს, და ვგონებ ნამეტანი არ იქნება, რომ ესტყვათ: ამაღლებენ არა მართა მის ზნისკურ მხარეს, არამედ ზნებასაც.

ბარდა იმისა, რომ ყოველი მოქალაქისათვის საჭიროა სიბრძნე, სხეულის ვარჯიშობა და სიმკვირცხლე, ამნარი თავის შე-საქცევები ხსნიან კაცში საზოგადოებრიობას და ხალხი, რომელსაც საზოგადოებრივი გრძობა არა აქვს, რომელიც ყველფერს მარტო თავისთვის იკეთებს, თავისთვის ღობის, თავისთვის მწუხარებას, იმისაგან ნაყოფი გამოაზრობას კი არა, თავის ქვეყანასაც არა გამოუდგება რა, საბედნიეროთ ამ გვიარ თვისებების ნაკლებუნებებს ჩვენ ვერაინ შეგვეშაგებს. მისაც უნანებს ჩვენი ტრილი, ჩვენი კორწილი, ჩვენი დღესასწაულები და ხალხის მხიარულება, ის ადვილათ შეადგენდა ქართველის ტომის სულის სიდიდესად ქვეყნარის აზრს, მაგრამ ესენი ყველაფერი თანდათან კლებულობს. და რისთვის ნეტავი? — მანათლების მიზებითა ვინასტუბებს წელში მოხრილი, გამაზნრჩეული და მოუძღვრებელი სულითა და ხორციით კაცი.

რაც კარგია და სასიკეთლო, იმას ვერაფერი განათლება ვერ შეცვება და თუ ის-პობა ჩვენი ძველი ჩვეულებანი, ამას უფრო სხვა საფუძველი აქვს. მიხეზი ჩვენი დაუდევნელობაა.

მს ერთად საწუხარო მოვლენა არის, მაგრამ ვიმედობთ, რომ ჩვენი ნაციონალური დღესასწაულები ხელ-ახლო იგლიან თავის ბრწყინებლების და დარბაისლობის ხარისხზედ.

ნამეტურ ენლა, როდესაც საყოველთაო ჯარში სამსახური შემოღებულა რუსეთში და საგულისხმოა, რომ ჩვენც გავალთ ჯარში, სასარგებო არ არის, რომ ქართველმა კაცმა განსხვავებული სამხედრო ნიჭი და გამოცდილება არ გამოიჩინოს... მანა ჩვენს ხალხს თათვას და იარაღის მოხმარება სასწავლებელათ უნდა გაუზღდეს მამინ რაღა ფსი ექნება, რომ ჩვენ დიდებული და გვირი წინაპრების შთამომავლობა ვართ? — სრულიად არა ვითარე; და ეს ერთი გულის გასაპაო შეტყობათაგანი იქნება საქართველოსათვის, რომ ესლანდელ ქართველს თავის ძველებთან მზგაცება აღარ ექნეს.

ჩვენ არ გვეცმის, რატომ ამდენს ხანს არ შემდგარა არც ერთი საზოგადოება, რომელიც დაიდებდა მიზნათ ნაციონალური თვისების და ჩვეულებების დაცვას!.

მაგალითებრი: არის განა ერთი თათვის მსროლელი საზოგადოება, რომელიც ჯილდოს დანიშნით ახალისებდეს იარაღის ხმარებაზედ თუ გინდ მარტო ახალგაზღბას? — არა.

ქერობაში ყოველ წლით იკრებიან ხოლმე მთელი ქს-ქვეყნითდგან საუკეთესო თათვის მსროლელები და ესერიან ყბახს, ამისთანა აღავს რომ ქართველმა კაცმა ჯილდო მოგვას, ვითომ სასიამოვნო არ იქნებოდა ეს ჩვენთვის?

როგორც კერაზე მოუცილებელი მეოჯახე არაინ იცნობს და არა აქვს საზოგადოებაში არავითარი ფასი, ისეთია გამოუცვლელი და მიპალული ხალხის საქმეც კაცობრიობის სახლობაში. რატომ! თუ გინდ ჯერ კარგი მეთაფობით გაიცნოს ერობაში ჩვენი ხალხი... რა უშესეს! აი ეს შუაადღაზედ ყოფნა არის საძნელო, თორემ განათლებაში ფხვი რომ გვექანდეს, და გვესპოდეს რაშია ქვეყნარტი განათლება, მამინ ეინ ილაპარაკებდ ამისთანაზედ. თუ იქნებოდა ხოლმე, თორემ სხვაც ბევრი რამ მოიპოვებოდა ახალს ცხოვრებაში, რომელიც სრულიად დაჯილდოვებდა მზგ-ესი ჩვეულების დაცვას.

W.

წვილილი ამაგი

ჩვენ ამ წინაშედაც გვექანა ვაგონილი ი. მოგვან-შვილისაგან და ახლაც დამტკიცებთ შევეტყუთ მისგან, რომ ის თავის სახელმძღვანელობებს: ანანს და პირველ საკითხარ წიგნსა დარიგებითორთ, თუ როგორ უნდა იხმარებოდეს ეს წიგნი (ეს დარიგება

კალკ რეველად არის დაბეჭდილი), ბუნების კარსა და ახლად შედგენილს წიგნსა, რომელიც ენლა იბეჭდება, და ყველა სახელმძღვანელოს, რომელსაც კი ის შემდგომში შეადგენს, სდებს სახალხო შკოლების სრულს და უტოლებელს საკუთრებათ. ჩვენში რომ ენლა წერა-კითხვის კამიტეტი არსებობდეს, ამ წიგნებს თავის მზრუნველობაში მიიღებდა, დაბეჭდიდა და უფასოდ დაარბებდა შკოლებში. სანამ ეს კამიტეტი ჩვენში არ დაფუძნებულა, საჭიროა, ეინმე იმისთანა ფულის პატრონი კაცი გამოჩნდეს, რომ ეს წიგნები დაბეჭდოს და რათაც გამოცემა ეიღერება იმ ფასად გაჰყიდოს, ესეც ძრიელ შეწყვეტა ჩვენს შკოლებს.

— თფილისის სემინარიის რექტორი არქიმანდრიტი მალენტინი სამსახურითდგან დაუთბიენიათ და შორანექის გუმბერნიის ერის მონასტერში ძმათა შორის შეუტრცხავთ.

— თფილისის აზნაურობის საადგილ-მამული ბანკის დაფუძნების გამო თავდაზნაურთ საზოგადო კრება სექტემბერში უნდა მოხდეს.

— მავთებში სწერენ, ვითომც ამ მოკლეს დროში სამხედრო სამსახურში მყოფ კაცებს წვერის მოშვების ნება მიეცემათო.

— ქავესიის საადგილ-მამული ბანკი, რომელსაც მოსკოელი ფული მჭატრონები აფუძნებდნენ, ევლარ შემდგარა; რადანაც დასაფუძნებელის თანვის შეკრების თაობაზედ დაწესებული კანონები ვერ აღუსრულებიათ მოთაყვება.

— იელისის თერამეტს გასხნილა ს. თინათში გამსახებელ-შენახველი კასა, რომელიც დაფუძნდა თინათის პრისტაიის ნ. ჩოლაყა-შვილის მტკაღინობით. ამ კასის გასხნაზედ დასწრება უფ. თფილისის გუმბერნატორი, რომელსაც წვერთათვის მიულოცნია ამ სასარგებლო საქმის სისრულეში მოყვანა.

— ს. მუხრანს გადაუწყვეტია, რომ ახალს შემოდგამას საშკოლო სახლისათვის მასალა შეკრიბონ და აშენებას შეუდგენ.

რედაქციისაგან

„ღროების“ 421 ნომერში დაბეჭდილი იყო განხვენებულის მარჩის ნერკოლოგი, რომელიც პლ. ბურგილის ასულის კლამს ეკუთვნის, მაგრამ რომლის ქვემოთ ავტორის სახელი და გვარი მესტამისა და კორრექტორის დაუდევრობის გამო გამოშვებულა.

ლია. იმედი გვაქვს, რომ ავტორი, და მეტადრე მკითხველები, ამ შეცდომას სხვა მიზეზს არ დაბარალებენ

წვილილი რედაქტორთან.

შულო რედაქტორო! ჩემ სტატიაში ორიოდ სიტყვა მარტილის სასულიერო სასწავლებელზედ (ნახე 431 „ღროების“ ნომერი) ერთი შეცდომა მოხდა, რომელიც საჭიროა, რომ გავაწირო. ნაკლებად ორი მოცდა ათის შევირდას, რომელიც სტატიის სიტყვებით ვითომ ენლა საწავლობდეს მარტილის სასულიერო სასწავლებელში, უნდა იყვას ას ორიოდ და ათიად ორასამდის. ბოხვით ამ შენიშვნას მისცეთ ადგილი „ღროების“ პირველსავე ნომერში შემდეგი მხლებსა.

ს. ძიბისტარი-შვილი.

მ. მჭათისა, 21 იელისს 1874 წ.

„ღროების“ კორესპონდენცია

სვირი, 18 იელისს 1874 წ.

იმისთანა აზრის დამტკიცების შემდგომ, როგორც ჩვენში სახალხო შკოლების უტკონელობაა, ბევრს, გვანი, სოხივის შრომად წვენვოს, და მეც, უნდა ესტყვა, ამ აზრისა ვარ, მაგრამ ამაზე გამოვიყვირა ჩვენ უფ. ანთიმოზის სტატიაში (იხილეთ „ღროების“ № 424), რომელშიაც ის დიღის გაცხარებით და მოწივებით გვიმტკიცებს, ჩემი აზრის წინააღმდეგ, ვითომც რომ ჩვენში (მიგრეთში) „სახალხო შკოლებშიც იყოს და მასწავლებლებითაც“. მთლათ საქართველოში რომ განხვდამოიხედო, ყოველი განათლებული ცმაცწილი ხალხის გაუნათლებლობას და სახალხო შკოლების უტკონელობას სტირის, რაც ერთის მხრით გვიმტკიცებს უ. ანთიმოზის აზრის სიმტყუნეს; მაგრამ ეს კიდევ არაფერი — ამაზე ბევრი ცოცხალი ფაქტის მოყვანა შეიძლება. მაგრამ აქ, რადგანაც შკოლების უტკონელობა ყველასთვის ცხადა, მე მხოლოდ უფ. ანთიმოზის სტატიის განხილვით დავამაუფილებ „ღროების“ მკობხველს, და ამ განხილვაში ის ნახავს, რომ არც უ. ანთიმოზის სტატია გვიმტკიცებს იმ აზრს ვითომც ჩვენში სახალხო შკოლებში იყოს.

შუ ანთიმოზი სწერს: „მართლში და მახეთში შკოლების საქმე კარგათ მიდის, ამბობს უფ. მკედლიძე, და მიგრეთში კი ღმერთმა შეინახოსა.“ მე ძლიერ გაკვირვებულნი ვარ უფ. ანთიმოზის „გადმოწერის“ უტკონელობაზე და სხვის აზრის დამახინჯობაზე. მე ვამბობდი „გვანი კარგათ მიდის თქო“ აქედან სჩანს, რომ მას ვერ გაუგია, ან არ დახსოვებია ჩემი სიტყვები. შევეით უ. ანთიმოზს თავის უშთაერესი აზრის დასამტკიცებლად ან რა მოჰყვას: „ამ მოკლე ხანში სახალ. შკოლ. ინსპექტორისაგან გავიგე, რომ მას ამ ქმად რევიზიის დროს

ნარეკი

— მარშალის ბაზენის ცოლი და მისი საფრანგეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტთან ყოფილან და უთხოვრიათ, რომ დასჯილი ბაზენი შეიბრალოს და დატუსაღებისაგან განათავისუფლოს. მარშალს მკამაონს უთქვამს, რომ ამ გამოად ეს საქმე ყოველად შეუძლებელია.

— თუმცა ინგლისელები განუხადებენ ბელად პატრიისმცემელი არიან შექსპირის, მაგრამ აქამდის იმას ლონდონში ძველი ვერ აუგეს. პირველი ძველი სახელოვანის მწერლისათვის ამ ახლო ხანში დაუდგამთ. მაგრამ ვითომ არა და შედეგად, რომ ამ დივი პატრიე ესტატი შექსპირის, თვის ინგლისელებს შეძგლოთად ერთად ასხოეთ ის თავის თანამემამულეთა. ძველი მხოლოდ იმათთვის უნდა იყოს საჭირო, ვინც დაეწეებოდა, ან დასაეწეოდა, ვისიც დაეწეოდა აღარაფრათ მიანიჭათ გაქსულებლის ფულის პატრონებზე, ან ვისიც სახელი წარმავლია, ასე რომ საჭიროა, იმათ მოსაგონებლად ცამდის აღმართული უსულო საგანი გიზიზნობდეს კაცს თვალში ნიადვ.

— მითი ახალი შესანიშნავი მოქადაგე გამოჩენილი, ინგლისელი ბლექბორნი. ბაგის ქალაქში ამას ერთად და იმვე დროს ათ კაცთან უთამაშნა და რიგისათვის მოუგია. თანაშის დროს იქ მყოფს მაცქროლებს ემუსიფიფობდა თურმე, მაგრამ თანაშში ერთჯერაც შეცდომით არ გამოსულა. ამბობენ, რომ ეს მოქადაგე შესანიშნავს მორაფიზედ ბერად უქეთესად თანამოსობა.

წესდება

თხილღის ანაზრობის სადგომლ-მულო ბანისა

თავი VI

(დასასრული)

ზედამხედველი კომიტეტი

§ 77. ზედამხედველი კომიტეტი, რომელიც ნიადვ თიფლისში იმყოფება, შესდგება, გუბერნიის აზნაურობის წინამძღოლის თავს მჯღომარეობით, თიფლისის გუბერნიის აზნაურობის ათის წევრისაგან, რომელთაც საზოგადო კრება აღმორჩევის სამის წლის ვალდთ და ორ-ორს თითოეულის უნდღებენ. თავდაპირველად ზედამხედველის კომიტეტის წევრნი აღირჩევიან პირველს საჯერო კრებამდის.

§ 78. ზედამხედველის კომიტეტის წევრნი აღირჩევენ თვის შორის თავს-მჯღომარის მოადგილეს, იმ შემთხვევისათვის, როდესაც გუბერნიის აზნაურობის წინამძღოლი სხლამხედ არ დაესწრება.

§ 79. რომ ზედამხედველის კომიტეტის გარდაწყვეტილებას ძალა ჰქონდეს, საჭიროა სხლამხედ ხუთი წევრი მაინც დაესწროს და ამათ რიცხვში თავს-მჯღომარეც § 80. ზედამხედველი კომიტეტი ყოველ-ლსავე საქმეს ხმის უმრავლესობით წყვეტს და თუ ხმები თანაწროად გაიყო, თავს-მჯღომარის ხმა გადასდევს.

§ 81. ზედამხედველის კომიტეტის გარდაწყვეტილებანი ყურანალში უნდა ჩასწერონ და ზედ ყველა დასწრე წევრნი ხელს მოაწერენ.

შტრნაღებისაგან გამარაფერი და ყველა აღსრულებითი ქალაღებში ხელ-მოწერილი

უნდა იქმნენ თავს-მჯღომარისაგან და კომიტეტის ერთის წევრისაგან.

§ 82. ზედამხედველის კომიტეტის ხელში არის შემდეგი საქმეები: 1) საზოგადო ზედამხედველობა ბანკის მოქმედებათა წესი-ცრებაზე და იმის უკანონობაზედ საჩივრების განხილვა და გარდაწყვეტა; 2) ბანკის გამგეობისა და დამფასებელის კომისიის ან-გარიშების განხილვა და დამტკიცება; 3) იმ კითხვების განსჯა, რომელთაც ბანკის გამგეობა ზედამხედველს კომიტეტში შეიტანს; 4) დებუტატების დანიშნვა, რომელნიც გიროის ფურცლების წილის-ყიხისა და დაწვის დროს უნდა დაესწრნენ (§ 60); 5) მოკლე-ვადიან სესხზედ სარგებლის შოვისა და თენის გარდაღების პირობათა შეცვლა (§ 36); აგრეთვე იმის განსაზღვრა, თუ რამდენზედ უდღებდეს და უმცირესი არ უნდა იყოს ერთ ხელში მისაცემი მოკლე-ვადიანი სესხი; 6) იმის განსაზღვრა, თუ რამდენი სავაზო და დღეური ხარჯი უნდა მიეცეს დამფასებლის კომისიის წევრებს; 7) იმის განსაზღვრა, თუ რამდენი უნდა იყოს შესაწევარი, თავდა-ზნაურებისათვის მისაცემად დანიშნული, § 29 მუხლის თანახმად; 8) გარდაწყვეტა იმისა, საჭიროა თუ არა სავანგებო საზოგადო ძრების მიწოდება 9) განხილვა და გარდაწყვეტა გამგეობის წინადადებათა, ფინანსთ მინისტრთან შეთანხმებულად, სახელმწიფო საკრედიტო დაწესებულებათაგან გაქმულის ელემის გაუქმებისა და იმათი ბანკში გადმოტანის შესახებ (§ 6); 10) ბანკის სამართიელოდ საჭირო ხარჯთა-სიის შედგენა; 11) დამხდებმა სხელმძღვანელებს, ბანკის, რომელნიც ნაჩვენებ არიან §§ 22, 46 და 47 მუხლებში; 12) განსაზღვრა იმისი, თუ რამდენი უნდა შეიტანონ სესხის აღდგენებმა § 29 მუხლზე ნაჩვენების საგნებისათვის, ან რამდენი უნდა გარდაიხადონ § 30 მუხლის ძალით, აგრეთვე რამდენი უნდა შეიტანონ ბანკის შემონახულის თავნის შესადგენად თავდა-ზნაურებმა, რომელთაც გლხებში სასყიდელი არ მიუღიათ და რომელნიც ბანკის თავნების გადიდებაში მონაწილეობის მიღებას ისურვებენ (§ 1); 13) განხილვა კითხვებისა, წარდგენილთა გამგეობისაგან § 83 მუხლის ძალით; 14) განსაზღვრა ზოგად-სასარგებლო მოთხოვნის-ლებათა, რომელთაც შეიძლება მოხმარდეს ნაღდი მოგება, § 90 მუხლის თანახმად, და 15) დადგინება გარდაწყვეტილებათა ამ წეს-დების შეცვლას და დამატებებზედ აღძრულ კითხვების შესახებ.

ამ მუხლის 9-15 ქედებში ნაჩვენებო ზედამხედველის კომიტეტის გარდაწყვეტი-ლებანი წარდგენილი უნდა იქმნენ ბანკის საქმეთათვის დანიშნულს საზოგადო კრება-ში განსაჯელად.

საზოგადო კრებანი,

§ 83. საზოგადო კრებანი, ბანკის საქმე-თათვის დანიშნულნი, შესდგებიან ზედამხედ-ველის კომიტეტის თავს-მჯღომარის თავს-მჯღომარეობით იმ პირობაზე, რომელნიც მოხსენებულნი არიან § 1 მუხლის შენიშე-ნაში.

საზოგადო კრებანი მიწოდებიან თიფლი-სის ქალაქს და იქმნებიან ჩვეულებრივი და სავანგებო; ჩვეულებრივი კრება მოხდება ყოველს სამს წელს შემდეგ, გუბერნიის თავდა-ზნაურების კრების დროს და სავან-გებო კრება უნდა მოხდეს პირველად ამ წესდების საბაზხოდ გამოცხადების შემდეგ და მერამე ზედამხედველის კომიტეტის და-ხედვისა მერამე, იმის თავს-მჯღომარის შენი-

წევრებით. სავანგებო კრება შეიძლება მიიწე-ონ აგრეთვე მაშინ, თუ რომ ზედამხედველს კომიტეტს ვანუხადებს ამის სურვილს ორ-მოცდა ათ თავდა-ზნაურზედ არა ნაკლები, რომელთაც საზოგადო კრებაში მონაწილე-ობის უფლება აქეთ.

საზოგადო კრება ითვლება შემდგარად მხოლოდ მაშინ, თუ რომ კრებზედ დაე-წერო 50 კაცზედ არა ნაკლები. და თუ შე-საკრებლად დანიშნულს დღეს თავმოყრილ დამფუძნებელთა რიცხვი (§ 1) ამაზედ ნა-კლები იქნება, მაშინ უნდა დანიშნოს ხელ-მჯღომარეთ ახალი კრება, ორ კვირახდელ არა უღრეს. ეს მჯღომარე კრება ჩითვლება კანო-ნიერად, რამდენი დამფუძნებელიც უნდა შევიაროს, მაგრამ ამ გვირის კრების გარდა-წყვეტილებას მხოლოდ ის საქმეები მქვე მდებარებიან, რომელნიც დანიშნული იყენენ პირველის კრების განსაჯელად.

საზოგადო კრების გარდაწყვეტილებანი და-დგინებიან ორი მესამედის უმრავლესობით ყველა ხმების რიცხვდგან.

ამ საფუძველით შედგენილი საზოგადო კრების გარდაწყვეტილებანი ვალდებულ-მყო-ფი არიან გამგეობისა, ზედამხედველის კომი-ტეტისა და ყველა ბანკის დამფუძნებლისა, რომელნიც ამ კრებანზედ არ ყოფილან, ან გარდაწყვეტილებანზედ არ დათანხმებულან.

საქმეები, წინააღიერებლად ზედამხედველის კომიტეტის განხილვის შემდეგ, შეიტანები-ან საზოგადო კრებაში ბანკის გამგეობის შემწეობით და არა სხვებრ. ამისგან, თუ ვინმე დამფუძნებელიაგან სურს, რომ ბან-კის სასარგებლო რამეც წინადადება, ან და მმართველობაზედ ან თითი გამგეობაზედ საჩივარი შეიტანოს, უნდა მიმართოს გამგე-ობაში, რომელიც წარადგენს წინადადებას ანუ საჩივარს, თავის აზრის ან განმარტების ზედ დათვით, ზედამხედველის კომიტეტის განსახილველად.

ზედამხედველის კომიტეტზედ ჰქილა, მის-ცეს ამ საქმეს შემდეგი მსეველობა, თუ არა; მაგრამ ესეც არის, რომ თუ წინადა-დება ან საჩივარი ხელ მოწერილია ბანკის ორმოცდა ათ დამფუძნებელთაგან, ის უთუ-რად უნდა წარდგენილ იქმნეს საზოგადო კრებაში განსახილველად, გამგეობისა და ზედამ-ხედველის კამიტეტის აზრის ზედ დათვით, თუ რომ ეს წინადადება კრებამდის ერთის კვირითწინ მიიწ შეტანილა.

მაშინცაღებდა, საზოგადო შესაკრებლ-დღის დაწინაშენი, უნდა დაიბეჭდოს, § 15 მუხლში დასახლებულს გაზეთებში, კრე-ბამდის ორის კვირით წინ მაინც და ამასთან-ნავე ნაჩვენებო უნდა იყოს განსაჯელად წინადადებელი სავანგები.

§ 84. საზოგადო კრების უსაკლო ვანკარგულემაში არის: ა) გამგეობისა და დამფასებლის კომისიის წევრთა და იმათ კანდიდატთა და ზედამხედველის კომიტეტის წევრთა აღჩრევი; ბ) ვანჩევა და დამტკიცე-ბა ყველა გარდაწყვეტილებისა და დასკენ-სა, რომელნიც ზედამხედველს კომიტეტს მოუხდენია § 82 მუხლის 9-15 ქედებში და-სახლებულს სავანგებზედ; გ) ნების-დართეა, რომ თიფლისის გუბერნიის თავდა-ზნაურთა ან იმათ მემკვიდრეთა, დაუბრუნდეს ის ფუ-ლი, რომელიც თითოეულს თავდა-ზნაურს თაუდაპირველად ბანკის დასაფუძნებლის თა-რენის შესადგენათ შეუტანია, მაგრამ მხო-ლოდ იმას შემდეგ, თუ ეს თავნი ოთხჯერ გამარადღებმა და) გარდაწყვეტილება ბან-კის ანგარიშების გაწინადადებაზე. (§ 94)

შენიშნა. შუღები დაუბრუნდება ამა მუხლის ბჭდის ძალით მხოლოდ იმათ, ვინც ბანკის გამგეობისაგან ამ წესდების § 4 მუხ-

ლის ძალით მიცემულს კვირანგებში წილს დადგენს; ან და ხაზინის კვირანგებში იმ ფუ-ლის მიღებაში, რომელიც თავდა-ზნაურებმა გლხებში ნაბოლოის სასყიდლისაგან შეიტარ-ნეს (§ 2). ამ კვირანგებში ფულის მი-ღების უფლება შეიძლება ერთი ერთმანეთს დაუთმოან.

თავი VII

ანგარიში

§ 85. ბანკის მოქმედებათა წელიწადი ითვლება 1 იანვარიდან 31 დეკემბრამდის. შენიშნა, თუ რომ ბანკის გასწარ 1 იანვლის შემდეგ მოხდა, მაშინ იმ წლის დანარჩენი, რომ ბანკი გაიხსნა, შემდეგ წელს მიგზავნება. § 86. წლის ანგარიში უთუთად უნდა იყოს შემდეგი ცნობები:

1) სესხთა რიცხვი და იმ თავნთა რაოდენობა, რომელნიც ვალთა დარჩენილან სესხის ამ-ღებლებზედ წასრულის საანგარიშო წლიდგან; 2) ახალ სესხთა რიცხვი და ფულის რა-ოდენობა, რომელიც ამ სესხებათ გაცემულა;

3) რამდენი ფული დაუბრუნებიათ სესხის ამღებლებს ბანკის კასისათვის საანგარიშო წლის განმავლობაში: ა) ყოველ-წლიობით სესხის გასაუქმებლად შესატანის ფულის გარდახდით; ბ) გასაუქმებლად შესატანს გარდა თავნის ნაწილების გარდახდით; გ) ვალის ზღვევებით გირაო აღიღ-მამულის გაყიდვისაგან, როცა სესხის ამღებმა გარდა-ხდა დაავიანა, და დ) უზრუნველ-მყოფელ საზოგადოებათაგან სასყიდლის მიღებით გი-რაო ქონების დამწერის ნაწილებში;

4) სესხის ამღებთ რიცხვი და იმ ელემების რაოდენობა, რომელიც გადაუხდელი რჩე-ბიან შემდეგის საანგარიშო წლისათვის;

5) საჩივრების რაოდენობა, რომელიც საანგარიშო წლის განმავლობაში სესხის ამღებთაგან ბანკს შემოსვლია;

6) საზღაური და დაგვიანებული ელემის სარგებლოდ და სესხის გასაუქმებლად გარ-დასახადის ფულისაგან (თითოეული სტატია ცალკე-ცალკე) დარჩენილი წსრულის წლი-საგან, გაწმენდილი, ხელ-ახლოდ შევარაგოლი და შემდეგი წლისათვის დარჩენილი;

7) დასაფუძნებლისა და შემონახულის თავნის რაოდენობა და იმათი მოხმარება;

8) რიცხვი და თავნი გირაოს ფურცლე-ბისა, რაც საანგარიშო წლის დასაწყისისა-თვის მუშაობაში დარჩენილა;

9) რიცხვი და თავნი გირაოს ფურცლე-ბისა, რაც ხელ-ახლა სამუშაოდ გამოცემუ-ლა;

10) რიცხვი და თავნი გირაოს ფურცლე-ბისა, რაც საანგარიშო წლის განმავლობა-ში დაღუფეთა: ა) წილის-ყრით გაუქმებისა გამო; ბ) ვალში სესხის ამღებთაგან შეტარის გამო; გ) ვადა-გადაცილებულს და ეჭობით გაყიდულს ქონებაში გირაოს ფურცლებით ფხის აღებისაგან;

11) რიცხვი და თავნი გირაოს ფურცლე-ბისა, რაც შემდეგის წლისათვის მუშაობაში რჩება;

12) დასაცლველად წარდგენილი საჩი-ვებელთ-კუპონები და იმათში მიცემული ფუ-ლის რიცხვი, როგორც საანგარიშო წლის ისე წინა წლების განმავლობაში, რიცხვრ-კუპონთა, რომელთაც ქალაქის ვიდა შე-სრულებიან, მაგრამ ჯერ კიდევ არ წარუდ-გენიათ;

13) მმართველობის ხარჯი და ყველა სხვა გასავალი ბანკისა;

14) ნაღდი ფულის რაოდენობა, რაც ბან-კის კასისაში შენახულია;

15) რიცხვი და რაოდენობა ფულთა, რაც მოკლე-ვადიანის სესხის გარდასახდელთა ჯერ

